

Tórshavn, tann 20. november 2019
J.Nr.: LUM-80- 19/00068-25
(at tilskila í svári)

Álit

viðvíkjandi klagu um vantandi innlit í skjal hjá Løgmansskrivstovuni

Við skrivi, dagfest 19. juli 2019, hevur Kringvarp Føroya sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

“Hervið verður kært um, at KvF ikki fær innlit í skjal 45 í viðhefta, sum snýr seg um um, hvussu løgmansskrivstovan hevur grundgivið fyri, at løgmansstjórin ikki er inhabil í málinum. Tað hevur sera stóran almennan áhuga at vita, hvussu ovasta embætisfólk í landinum sigur seg vera habila, tá hon bara fíar mánaðir frammanundan boðaði løgmanni frá, at hon var tað øvugta, altso inhabil, tí hon er gift við lyklapersóni í aktuella málinum. KvF hevur fingið tað skjalið frá Løgmansskrivstovuni, og vit eiga so eisini at fáa innlit í hetta.”

Málgongd

Av tí at partshoyringin niðanfyrir lýsir málsviðgerðina í málinum á nøktandi hátt, havi eg valt ikki at gera eina nærri lýsing av málgongdini í hesum málinum.

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 19. juli 2019, varð klagan send Løgmansskrivstovuni til ummælis. Løgmansskrivstovan varð biðin um at greiða umboðsmanninum nærri frá grundgevingini fyri at nokta innlit í skjal 45 í máli nr. 5076-077.19 (hereftir skjal 45), og um Løgmansskrivstovan í hesum sambandi hevði viðgjørt móguleikan at geva meirinnlit eftir reglunum í § 4, stk. 1, nr. 2 í innlitslógini (løgtingslóg nr. 133 frá 10. juni 1993 um innlit í fyrisingina, sum broytt við løgtingslóg nr. 76 frá 8. mai 2001). Umboðsmaðurin viðmerkti, at hon vegna eitt fyrri klagumál um sama skjal longu hevði fingið øll skjølini í málinum til láns.

Tann 7. august 2019 sendi Løgmansskrivstovan umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“Í skrivi dagfest 19. juli 2019 sigur løgtingsumboðsmannaembætið frá, at tað hevur móttikið klagu frá A, journalisti, um at noktað er henni innlit í skjal nr. 45 í 5076-077/19, sum er innanhýsis notat við niðurskriving av teimum grundgevingum, sum eru fyri, at løgmannsstjórin ikki er ógegnig í sambandi við agamálsviðgerðina av aðalstjórum. Embætið biður um eina nærri frágreiðing fyri grundgevingini fyri at nokta innlit í nevnda skjal, og um Løgmannsskrivstovan í hesum sambandi hevur viðgjørt møguleikan at geva meirinnlit eftir reglunum í § 4, stk. 1, pkt. 2 í innlitslógini.

Til hetta er at viðmerkja:

Í skrivi dagfest 1. juli 2019 søkti A, journalistur, um innlit í ta ráðgeving, sum B, advokatur, og Lønardeildin í Fíggjarmálaráðnum hava veitt Løgmannsskrivstovuni í sambandi við eitt notat viðvíkjandi stóðutakan til, hvørt meirnýtlan av verkætlanini at byggja Skúladepilin við Marknagil, Glasir, eigur at fáa starvsfólkarættarligar fylgjur fyri aðalstjórar.

9. juli 2019 veitti Løgmannsskrivstovan innlit í ráðgevingina sbr. innlitslógini § 4, stk. 1 – meirinnlit - og víðarisendi samstundis skjalayvirlit Løgmannsskrivstovunnar yvir alt málið 5076-077/19 (Landsgrannskoðanin - Skúladepil í Marknagili – Glasir).

11. juli 2019 søkir A um innlit í øll tey skjøl, sum nevnd eru 5076-077/19. Hetta var í hægstu feriatíð, so manningin á Løgmannsskrivstovuni var sera avmarkað, men hóast hetta eydnast tað Løgmannsskrivstovuni longu hin 19. juli 2019 at geva eitt fullfíggað svar, har grundgeving verður givin fyri hvørt einstakt av teimum 46 skjølunum, hvørt innlit var veitt ella ikki.

Um skjal 45 verður sagt:

Skjal 45. Innanhýsis notat við niðurskriving av teimum grundgevingum sum eru fyri, at løgmannsstjórin ikki er ógegnig í sambandi við agamálsviðgerðina av aðalstjórum. Innlit verður ikki veitt. Grundgevingin er, at skjalið kemur undir innlitslógina § 7 og ikki er fevt av regluni í § 8 ella 11. Serliga verður viðmerkt, at undantaksreglan í § 8 og § 11 bert snúgva seg um faktiskar umstøður, ikki um innanhýsis rættarligar metingar.

Sum vanligt er í Føroyum, verður ein umsókn um innlit roknað sum ein umsókn um innlit uppá skjal, har rættarkrav hevst uppá innlit. Meirinnlitsviðgerð verður ikki byrjað, uttan so er, at serstakt verður biðið um tað, ella tað eru aðrar umstøður, sum benda á, at tað eigur at verða gjørt. Her er rættarstöðan í Føroyum øðrvísi enn tann, sum er í Danmark. Har er komin inn ein § 14 í innlitslógini, sum ásetur, at myndugleikin av sær sjálvum skal fara undir eina meirinnlitsviðgerð í málinum, men líknandi regla er ikki galdandi í løgtingslógini fyri yvirtikin málsøki, men galdandi fyri ikki yvirtikin málsøki í Føroyum.

Við stóði í at løgtingsumboðsmaðurin nú spyr, hvørt meirinnlitsviðgjørt er, er málið tikið upp sum meirinnlitsmál og er komið til niðurstøðuna, at meirinnlit verður ikki veitt. Tað hevur alstóran týðning, at lögmaður og fyrisitingin annars kann gera sær sínar fyribilsmetingar. Onkuntíð verða tær ikki gjørdar so neyvar beinanvegin, og onkuntíð verða tær seinni niðurskrivaðar. Ítøkiliga metingin í skjali 45 er í fyrstu atløgu gjørd munnliga, tá nevnda mál tók seg upp, men er seinni niðurskrivað í skundi og av starvsfólki, sum hevur gjørt hetta av handahógv, tí at viðkomandi hevur verið staddur uttanlands í summarfrí uttan at hava atgongd til hóskandi KT amboð. Skjalið er als ikki skrivað á ein slíkan hátt, at tað er eignað at citera burturúr til almenningin. Hetta er bara ein innanhýsis rættarlig meting, sum ikki hevur týðning fyri almenningin at fáa innlit í. Hetta tí at gjøllig óheft rættarlig meting er gjørd um evnið av Uttanríkis- og vinnumálaráðnum 19. juli 2019, sum er latin almenninginum. Eisini hevur Kringvarpið møguleika at keypa sær sína egnu gjølligu juridisku meting av, um ógegni fyriliggur. Avleiðingin av, at innlit verður latið í slíkt skjal, sum skjal 45, er, at starvsfólk fer at aftra seg við at veita skjóta innanhýsis ráðgeving til løgmanns, og vil hetta, sum vera man, føra við sær eina nógva stírnari fyrisiting.”

Við skrivi, dagfest 7. august 2019, vórðu viðmerkingarnar hjá Løgmannsskrivstovuni sendar klagaranum til ummælis við einari freist áljóðandi 14 dagar.

Sama dag sendi klagarin umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“At eitt skjal er illa formulerað, at kvf sjálvtt kann keypa sær juridiska ráðgeving, og at lögmanfyrisingin verður stirvin av innliti – hesar grundgevingar fyri at nokta innlit meti eg vera ósakligar.”

Við skrivi, dagfest 8. august 2019, vórðu viðmerkingarnar hjá klagaranum sendar Løgmanfkrivstovuni til ummælis við einari freist áljóðandi eina viku.

Tann 13. august 2019 sendi umboðsmaðurin Løgmanfkrivstovuni skriv og bað Løgmanfkrivstovuna upplýsa fyri sær, um Løgmanfkrivstovan hevði útflyggjað Uttanríkis- og vinnumálaráðnum (hereftir UVMR) skjal 45 í sambandi við, at Løgmanfkrivstovan bað UVMR meta um gegni lögmanfkrivstjórans í málinum um agamál móti aðalstjóra.

Tann 19. august 2019 sendi umboðsmaðurin Løgmanfkrivstovuni eina áminning og bað Løgmanfkrivstovuna um at svara beinanvegin.

Sama dag sendi Løgmanfkrivstovan umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“Eg havi kannað hetta mál bæði her á Løgmanfkrivstovuni og í umsitingini hjá Uttanríkis- og Vinnumálaráðnum.

Um vit fyrst taka tað formliga, j. nr. 6010-025/19 á Løgmanfkrivstovuni, har journalyvirlitið er hjálagt og mótsvarandi, j.nr. 19/00300 í Uttanríkis- og Vinnumálaráðnum, sum eisini er hjálagt, er onki formligt skrásett um, at nevnda skjal er latið umsitingini í Uttanríkis- og vinnumálaráðnum.

Fyri at vera vísir í míni søk havi eg eisini spurt D, ráðgeva í UVMR, um hetta skjal kann vera latið umsitingini hjá Uttanríkis- og vinnumálaráðnum, uttan at tað er skrásett. Hon sigur í telefonsamrøðu 19. august 2019, at hon hevur ikki fingið nevnda skjal útflyggjað ella avritað, men at hon hevur sæð tað, tá hon var í journalini á Løgmanfkrivstovuni og hugdi ígjøgnum alt tilfarið, sum lá í málinum.

Sjálvtt um vit leggja til grund, at skjalið er latið umsitingini hjá Uttanríkis- og vinnumálaráðnum, gerst tað kortini ikki eksternt soleiðis, sum innlitslógin skilir tað.

Tvinnar grundir eru fyri tí.

Onnur at umsitingini hjá Uttanríkis- og vinnumálaráðnum virkar sum ad hoc Løgmanfkrivstova í málinum. Tað framgongur nevniliga greitt av áheitanini frá Løgmanfkrivstovuni 8. juli 2019, at málið ikki verður lagt til landsstýrismannin í uttanríkis- og vinnumálum, men at heitt verður á umsitingina hjá Uttanríkis- og vinnumálaráðnum um at verða lögmanni til hjálpar í málinum. Løgmaður hevur politiska og rættarlaga ábyrgd móttvegis Løgtinginum, fyri tað sum hendir, og ikki landsstýrismaðurin í uttanríkis- og vinnumálum. Skjalið er tí internt.

Hin grundin er, at hóast tað, at lagt verður til grund, at Uttanríkis- og vinnumálaráðið er sjálvstøðugur stovnur í málinum, so gerst skjalið ikki eksternt, tí at teir hava fingið øll skjøl málsins í sambandi við sítt eftirkanningararbeiði. Tað er nevniliga alment viðurkent, at eitt internt skjal ikki gerst eksternt av tí, at ein eftirkanningarstovnur fær skjalið útflyggjað í sambandi við sítt eftirkanningararbeiði.”

Tann 22. august 2019 bað umboðsmaðurin Løgmanfkrivstovuna lata sær øll skjøl í máli 6010-025/19 – Ógegnismál E í sambandi við viðgerð av ábyrgd av meirnýtisluni av byggingini av Glasir. Biðið varð um, at skjøluni vórðu umboðsmanninum í hendi innan eina viku.

Sama dag sendi Løgmannsskrivstovan umboðsmanninum umbidnu skjøluni. Millum skjøluni lá soljóðandi teldupostur, dagfestur 8. juli 2019, frá F, deildarstjóra á Løgmannsskrivstovuni, undirskrivaður av lögmanni, til G, aðalstjóra í UVMR:

“Løgmaður heitir við hesum á umsitingina í Uttanríkis- og vinnumálaráðnum um at vera sær til hjálpar at meta um, hvørt løgmannsstjórin er ógegnur í at meta um, hvørt aðalstjórin á Mentamálaráðnum hevur røkt sína eftirlitsskyldu í mun til óheimilaðu peningánýtsluna í 2018.

Uttanríkis- og vinnumálaráðið fær atgongd til øll viðkomandi skjøl.”

Tann 23. august 2019 boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at tað ikki varð mettt at verða neyðugt við framhaldandi partshoyringum, og at tí varð farið undir endaligu viðgerðina av hesum málinum.

Niðurstøða

Hendan klagan snýr seg um, at Løgmannsskrivstovan ikki vildi lata Kringvarpi Føroya innlit í eitt skjál, tí Løgmannsskrivstovan metti, at talan var um eitt innanhýsis skjál.

Skjalið var partur av einum máli, sum snúði seg um, hvørt óheimilað peningánýtsla í sambandi við verkætlanina at byggja skúladepilin Glasir átti at fáa starvsfólkarættarligar fylgjur fyri aðalstjórar. Í umrødda skjali hevði eitt embætisfólk á Løgmannsskrivstovuni mettt um, hvørt løgmannsstjórin var gegnig at meta um møguligar starvsrættarligar fylgjur fyri aðalstjóra. Talan var tí í útgangsstøðinum um eitt innanhýsis skjál.

Í sambandi við spurningin um gegni løgmannsstjórans hevði løgmaður heitt á umsitingina í táverandi Uttanríkis- og vinnumálaráðnum (UVMR) um at vera sær til hjálpar at meta um gegni løgmannsstjórans. Eitt embætisfólk hjá UVMR hevði í hesum sambandi verið í journalini á Løgmannsskrivstovuni og hugt ígjøgnum alt tilfarið, sum lá í málinum, eisini umrødda skjalið.

Um innanhýsis arbeiðsskjøl

Tann føroyska innlitslógin hevur ta gomlu dansku innlitslógina sum fyrimynd og er einsljóðandi tí gomlu dansku lógini. Av tí at ongar viðmerkingar eru til føroysku innlitslógina, verða viðmerkingarnar til dansku lógina nýttar í.s.v. tulkning av ásetingunum í føroysku innlitslógini. Eisini Betænkning om offentlighedsloven frá 2009 lýsir galdandi rættarstöðu á økinum.

Sambært § 7 í innlitslógini (løgtingslóg nr. 133 frá 10. juni 1993 um innlit í fyrisingina, sum broytt við løgtingslóg nr. 76 frá 8. mai 2001) eru innanhýsis arbeiðsskjøl í útgangsstøðinum ikki fevnd av almennum innliti.

Innanhýsis skjøl eru m.a. skjøl, sum verða gjørd av einum myndugleika til egna nýtslu ella brævaskifti millum ymiskar deildir innan sama myndugleika. Hetta kann t.d. vera eitt upprit, sum, umframt at lýsa veruligar umstøður í málinum við støði í skjølunum í málinum, eisini hevur lögfrøðiligar ella aðrar metingar av málinum og eitt uppskot um, hvussu málið kann viðgerast víðari ella loysast.

Um eitt innanhýsis arbeiðsskjál, t.d. við avriti ella ljósriti, verður latið øðrum myndugleika ella øðrum uttanfyri myndugleikan, missir skjalið sítt innanhýsis eyðkenni og verður fevnt av almennum innliti við teimum møguligu avmarkingum, sum eru í innlitslógini.

1. Er umrøddu skjalið latið umsitingini í UVMR?

Løgmansskrivstovan upplýsir fyri mær, at umsitingin í UVMR ikki hevði fingið umrøddu skjalið útflyggjað ella fingið avrit av tí, men at eitt embætisfólk hjá UVMR hevði sæð skjalið, tá embætisfólki var í journalini á Løgmansskrivstovuni og hugdi ígjøgnum alt tilfarið, sum lá í málinum. Spurningurin er tí, um skjalið við hesum er latið UVMR og harvið vorðið eitt uttanhýsis skjal, sum í útgangsstøðinum er fevnt av almennum innliti.

John Vogter sigur í Offentlighedsloven med kommentarer frá 1998, 3. útgáva, á síðu 175 at:

“Udtrykket “afgivet” dækker ikke kun formelle fremsendelser, men også tilfælde, hvor materialet underhånden bliver tilstillet udenforstående, jf. således FOB 1972, side 81. Det vil derimod efter omstændighederne kunne give anledning til tvivl, om det forhold, at en udenforstående blot faktisk er blevet gjort bekendt med indholdet af internt arbejdsmateriale – f.eks. har fået adgang til at gennemlæse det hos den pågældende myndighed – er tilstrækkeligt til at anse det for “afgivet”.

Í Betánkning om offentlighedsloven frá 2009 (Betánkning 1510), bind 1, síðu 571-572, verður sagt um hugtakið “at lata” eitt innanhýsis skjal:

“Det er i lyset af de kriterier, der er angivet ovenfor under pkt. 6.1.2 med hensyn til den nærmere afgrænsning af interne dokumenter, kommissionens opfattelse, at det afgørende bør være, om det pågældende interne dokument er gjort fysisk tilgængeligt for en udenforstående, det vil sige, at dokumentet er gjort tilgængeligt på en sådan måde, at den udenforstående kan komme i egentlig fysisk besiddelse af dokumentet...

I de tilfælde, hvor et internt dokument er gjort fysisk tilgængeligt for en udenforstående, vil det således miste sin interne karakter, og det vil være ”afgivet” i den forstand som dette udtryk anvendes i lovudkastets § 23, stk. 2.

I den forbindelse er det efter kommissionens opfattelse uden betydning, på hvilken måde dokumentet er gjort fysisk tilgængeligt for den udenforstående, så længe den afgivende myndighed frivilligt og bevidst har gjort det muligt for en udenforstående at gøre sig bekendt med dokumentet. Er det tilfældet, må den pågældende myndighed antages at have valgt at opgive retten til at beskytte sine interne dokumenter.

Et dokument vil på den baggrund være gjort tilgængeligt, hvis den afgivende myndighed f.eks. har udleveret dokumentet på et møde eller har sendt dokumentet til den udenforstående, herunder som almindelig post, telefax, e-mail eller blot ”underhånden”. Et dokument skal endvidere anses for at være gjort tilgængeligt, hvis det er lagt på myndighedens internet-hjemmeside, således at det er muligt for udenforstående at udskrive, downloade eller kopiere det pågældende dokument.

Det er i den forbindelse også uden betydning, om dokumentet er afgivet til udenforstående med en saglig begrundelse, f.eks. med henblik på at aflaste den modtagende myndighed eller med henblik på inddragelse af dokumentet i den pågældende myndigheds sagsbehandling. Eksempelvis vil en ministers interne talepapir til brug under et samråd i et folketingsudvalg, der fysisk videregives til vedkommende udvalgs sekretariat til brug for sekretariatets udarbejdelse af referat af udvalgets møde, på det tidspunkt skulle anses for afgivet i offentlighedslovens forstand.

Et internt dokument skal også anses for afgivet i tilfælde, hvor myndigheden – uden at det er muligt for udenforstående at komme i egentlig fysisk besiddelse af dokumentet – har gjort det muligt for udenforstående at gøre sig bekendt med dokumentet på en måde og i et omfang, der ganske må ligestilles med, at dokumentet er gjort fysisk tilgængeligt for en udenforstående (min undirstriking). Det er i overensstemmelse hermed fremhævet i bemærkningerne til lovudkastets § 23, stk. 2, at et

internt dokument ikke blot mister sin interne karakter, hvis det gøres fysisk tilgængeligt for udenforstående, men også hvis det gøres tilgængeligt på en måde, der ganske må ligestilles hermed.

Som et tilfælde, der ganske må ligestilles med, at dokumentet er gjort fysisk tilgængeligt for en udenforstående, kan nævnes det tilfælde, hvor en embedsmand på et møde *udlåner* det pågældende dokument til de øvrige mødedeltagere, men således at de, efter at have læst dokumentet, afleverer det igen ved mødets afslutning. I et sådant tilfælde vil dokumentet blive anset for afgivet i lovens forstand. Et internt dokument kan derimod – bl.a. af hensyn til de væsentlige afgrænsningsspørgsmål, som det ville rejse – ikke anses for afgivet, hvis embedsmanden blot læser op fra dokumentet eller i øvrigt gør de pågældende mødedeltagere bekendt med dokumentets indhold. I forlængelse heraf bemærkes, at et dokument heller ikke kan anses for afgivet, hvor f.eks. en minister i en offentlig forsamling holder en tale, der svarer til det taleudkast, som er udarbejdet af embedsværket. Taleudkastet vil således først blive eksternt, hvis selve dokumentet gøres (fysisk) tilgængeligt for andre. ”

Vísandi til omanfyrirstandandi haldi eg, at tía embætisfólki í UVMR fekk fysiska atgongd í journalini á Løgmansskrivstovuni at lesa umrødda skjalið, er skjalið at meta sum latið umsitingini í UVMR. Eg haldi tí, at skjalið er vorðið uttanhýsis og harvið fevnt av almennum innlitið við teimum møguligu avmarkingum, sum eru í innlitslógini.

2. Virkar umsitingin hjá UVMR sum ad hoc Løgmansskrivstova í málinum?

Løgmansskrivstovan førir fram, at hóast lagt verður til grund, at umrødda skjalið er latið umsitingini hjá UVMR, so gerst tað kortini ikki eksternt soleiðis, sum innlitslógini skilir tað, tí umsitingini hjá UVMR virkar sum ad hoc Løgmansskrivstova í málinum. Løgmansskrivstovan vísir á, at málið at meta um gegni løgmanstjórans, ikki varð lagt til landsstýrismannin í uttanríkis- og vinnumálum, men at heitt varð á umsitingina hjá UVMR um at verða lögmanni til hjálpar í málinum. Løgmansskrivstovan førir fram, at av tí at lögmaður hevur politiska og rættarlaga ábyrgd móttvegis Løgtinginum, fyri tað sum hendir, og ikki landsstýrismaðurin í uttanríkis- og vinnumálum, er skjalið innanhýsis.

Løgmansskrivstovan og UVMR eru tvey sjálvstøðug ráð og harvið tveir ymiskir myndugleikar. Í ítøkiligum málinum er einki, sum bendir á, at embætisfólki í UVMR var lænt út til Løgmansskrivstovuna fyri at gera skrivarauppgávu fyri Løgmansskrivstovuna, ella at embætisfólki í UVMR var undir vegleiðing og eftirliti av Løgmansskrivstovuni, meðan tað viðgjørði spurningin um gegni løgmanstjórans.

Eg eri ikki samd í, at umsitingin í UVMR virkar sum ad hoc Løgmansskrivstova í málinum. Eg haldi, at støðan kann javnsetast við, at lögmaður hevði biðið ein uttanhýsis ráðgeva um at gera eina meting av gegni løgmanstjórans.

3. Er UVMR at meta sum eftirkanningarstovnur í hesum málinum?

Løgmansskrivstovan førir síðani fram, at hóast tað at lagt verður til grund, at Uttanríkis- og vinnumálaráðið er sjálvstøðugur stovnur í málinum, so gerst skjalið ikki uttanhýsis, tí at ráðið hevur fingið øll skjøl málsins í sambandi við sítt eftirkanningararbeiði. Tað er nevnliga alment viðurkent, at eitt internt skjál ikki gerst uttanhýsis av tí, at ein eftirkanningarstovnur fær skjalið útflyggjað í sambandi við sítt eftirkanningararbeiði.

Í nøkrum førum er í lóggávu lagt upp fyri, at innanhýsis skjøl ikki missa sítt innanhýsis eyðkenni, hóast tey verða send øðrum myndugleikum. Her er m.a. talan um skjøl, sum verða latin landsstýrismanninum í sambandi við lógarálagda eftirliti við kommununum. Rættarstøðan er hin

sama fyri skjøl, sum verða latin løgtingsgrannskoðarunum og Løgtingsins umboðsmanni. Sama rættarstøða er helst eisini galdandi fyri innanhýsis skjøl, sum verða latin einum kanningarstjóra, sum er ein serligur eftirlitsstovnur, sum formliga verður skipaður av løgtingsformanninum í einstøkum førum grundað á eitt ítøkiligt mál. Eg havi viðgjørt hesi viðurskifti í álitum mínum viðvíkjandi innliti í innanhýsis skjøl, sum vóru latin kanningarstjóra (mál 17/00094).

Eg eri ikki samd í, at UVMR er ein eftirkanningarstovnur, sum hevur eitt framhaldandi og víðfevnt eftirlit. Heldur ikki var UVMR formliga skipað sum eftirkanningarstovnur í ítøkiliga málinum.

4. Um meirinnlit

Sambært § 4, stk. 1, 2. pkt. í innlitslógini kann ein myndugleiki geva loyvi til skjalainnlit í størri mun, um ikki annað fylgir av reglum um tagnarskyldu v.m. Hetta merkir, at hóast skjøl og upplýsingar sambært innlitslógini eru undantikin frá rættinum til innlit, so kann myndugleikin gera av at veita innlit í hesi skjøl.

Í viðmerkingum til mín tann 7. august 2019 vísir Løgmansskrivstovan á, at viðvíkjandi meirinnliti er avgerandi munur millum rættarstøðuna í føroysku og dansku innlitslógini. Í teirri føroysku lógini er ikki krav um, at myndugleikin sjálvkravdur skal taka upp meirinnlitsmál, og meirinnlitsviðgerð verður ikki byrjað, uttan so er, at serstakt verður biðið um tað, ella tað eru aðrar umstøður, sum benda á, at tað eigur at verða gjørt.

Hesum sjónarmiði eri eg ikki samd í. Hóast tað nú er lógarfest í nýggju dansku innlitslógini, at myndugleikin í sambandi við umbøn um innlit skal hugsa um, hvørt meirinnlit skal gevast, so er rættarstøðan viðvíkjandi meirinnliti óbroytt. Eisini áðrenn hesa lógaráseting um meirinnlit var rættarstøðan í Danmark tann, at myndugleikin í sambandi við umbøn um innlit átti at hugsa um at geva meirinnlit.

Í sambandi við gerð av lógini um alment innlit sigur “Offentlighedsudvalget” í sínum álitum 857/1978, endurgivið í ”Offentlighedsloven med kommentar af John Vogter”, 3. útgáva, bls. 121, m.a. soleiðis:

“ Udvalget har herudover peget på, at en forvaltningsmyndighed i forbindelse med behandlingen af en sag om aktindsigt ikke alene bør overveje, om begæringen kan afslås. *Myndigheden bør også overveje, om der noget til hinder for, at der meddeles aktindsigt, selv om myndigheden ikke er forpligtet hertil, jf. betænkningen, side 70.*”

Í ítøkiliga fòrinum var talan um eitt skjal viðvíkjandi gegni løgmansstjórans at taka avgerð í einum máli, sum hevði stóran almennan áhuga, tá søkt varð um innlit. Eg haldi tí, at Løgmansskrivstovan beinanvegin átti at havt umhugsað, hvørt innlit skuldi verið givið í umrødda skjalið í sínari heild sambært regluni um meirinnlit í § 4, stk. 1, 2. pkt., í tann mun, at onnur lóglig atlit ikki forðaðu fyri hesum.

Samanumtikið

Samanumtikið haldi eg, at umrødda skjalið, sum upprunaliga var eitt innanhýsis skjal, má metast at vera latið umsitingini í UVMR, tá embætisfólki í UVMR fekk fysiska atgongd at lesa skjalið í journalini á Løgmansskrivstovuni. Eg haldi tí, at skjalið er vordíð uttanhýsis og harvið fevnt av almennum innliti við teimum móguligu avmarkingum, sum eru í innlitslógini.

Eg fari at biðja Løgmansskrivstovuna um at taka innlitsumbønina frá Kringvarpi Føroya upp til nýggja viðgerð og lata meg frætta, hvat víðari hendir í málinum.

Burtursæð frá hesum geri eg ikki meira við málið.

Sólja í Ólavsstovu
Løgtingsins umboðsmaður

Tann 22. november 2019 boðaði Løgmansskrivstovan frá, at Kringvarp Føroya hevði fingið innlit í umrødda skjalið.